

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12464

Tarih : 24.06.2025

29720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **23.06.2025**.

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak Milletvekili

Bodrum S Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan ve infaz süresinin sonuna yaklaşan Mehmet Bahattin Öncü hakkında, açık yasal düzenlemelere rağmen denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme hakları sistematik şekilde engellenmiştir.

Öncü hakkında daha önce defalarca İdare ve Gözlem Kurulu tarafından "iyi halli" olduğu yönünde kararlar verilmiş ve bu gelişim puanları belgelenmiştir (50'den 58'e yükselmiştir). Ancak mahpusun özgürlüğüne yaklaşmasıyla birlikte, aynı kurul tarafından daha önce verilen iyi hal kararları hiçe sayılarak çelişkili biçimde "iyi halli değildir" değerlendirmeleri yapılmıştır.

Mahkeme kararları dahi İdare ve Gözlem Kurulu tarafından fiilen hükümsüz kılınmış, infaz hakimlikleri ise bu çelişkiler karşısında objektif bir değerlendirme yapmak yerine idarenin kararlarını onaylamakla yetinmiştir. Ayrıca, denetimli serbestlik uygulamasına dair mevzuatta yer almayan "örgütten ayrılma beyanı" veya "samimiyetin tasdiki" gibi hukuk dışı ölçütlerin uygulanması, Anayasa'nın ve AIHS'in açık ihlalidir.

Ayrıca 30 yıllık hapis cezasının infaz süresi 13 Haziran 2025'te dolan mahpus Mehmet Bahattin Öncü hakkında, Bodrum S Tipi Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu'nun 04.06.2025 tarihli kararıyla "iyi halli değildir" gerekçesiyle "koşullu salıvermesi" de engellenmiştir. Mahpusun infaz süresi 6 ay uzatılmıştır.

Kurulun ret gerekçeleri arasında; geçmişte başka kurumda infaz edilmiş disiplin cezaları, örgütlü mahpuslarla aynı koğuştaki kalması ve "pişmanlık belirtmemesi" gibi subjektif değerlendirmeler yer almaktadır. Özellikle örgütlü mahpuslarla aynı koğuştaki kalması, doğrudan

5275 sayılı Kanun'un 24. ve 63. maddeleri uyarınca yapılan kurumsal gruplandırmanın sonucudur. Mahpusun koğuş tercihi suçlama konusu yapılamazken, bu gerekçeyle özgürlüğünün ertelenmesi açıkça hukuka aykırıdır.

Dahası, söz konusu olumsuz "koşullu salıverme kararı", mevzuata aykırı biçimde "diğer iş" olarak Bodrum İnfaz Hâkimliđi'ne sunulmuş, Öncü'nün savunması alınmadan ve karar kendisine tebliğ edilmeden hâkimlik tarafından onaylanmıştır. Bu uygulama hem 15 günlük yasal itiraz süresini gasp etmiş, hem de hâkimlik makamının tarafsızlığını zedelemiştir. Aynı hâkimlik daha sonra itirazı incelemekle görevlendirilerek objektiflikten tamamen uzak bir sürece neden olmuştur.

Bu bağlamda;

1. 30 yıllık infaz süresini tamamlayan Mehmet Bahattin Öncü'nün, 5275 sayılı Kanun kapsamında öngörülen denetimli serbestlik hakkından yararlandırılmamasının gerekçesi nedir? Konu hakkında kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan kesinleşme şerhi hazırlandığı doğru mudur?
2. İdare ve Gözlem Kurulunun daha önce "iyi halli" olduğuna dair dört ayrı karar verdiği bir mahpus hakkında, yalnızca tahliye süreci yaklaşınca aksi yönde karar vermesi Bakanlığınızca nasıl açıklanmaktadır?
3. Koşullu salıverilme tarihi 13.06.2025 olan Öncü hakkında, İdare ve Gözlem Kurulunun 04.06.2025 tarihli kararı neden hükümlüye tebliğ edilmeden doğrudan infaz hakimliğine gönderilmiştir? Bu uygulama 5275 sayılı Kanun'un 107/11. maddesine aykırı değil midir?
4. İnfaz Hâkimliđi'nin, cezaevi idaresinin kararını olduğu gibi kopyalayarak ve hükümlünün savunmasını almadan karar vermesi, tarafsızlık ve yargı güvencesi açısından nasıl değerlendirilmiştir? Bu konuda Bakanlığınızca bir soruşturma başlatılmış mıdır?
5. Mahpusun Açık Cezaevine geçişe dair Bodrum 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen karar varken, infaz hakimliğinin bu geçmiş kararı görmezden gelerek tekrar samimiyet tasdiki aramasının hukuki dayanağı nedir?
6. Denetimli serbestlik uygulaması için "samimiyetin tasdiki" veya "örgütten ayrılma beyanı" gibi kanunda yer almayan şartlar arandığı iddiası doğru mudur? Bu tür uygulamalar Anayasa'nın 13. ve 38. maddelerine aykırı değil midir?

7. Adalet Bakanlığı, siyasi saiklerle denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme kararlarının engellendiğine dair iddiaları araştırmak için bir iç denetim ya da soruşturma mekanizması işletmiş midir?
8. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 105/A maddesinde yer almayan ancak alt düzenleyici işlemlerle getirilen kriterler (örneğin Açık Cezaevine Ayrılma Yönetmeliği 6/2-ç maddesi) ile mahpusların temel haklarına müdahale edildiği iddialarına ilişkin Bakanlığınızın görüşü nedir?
9. İdare ve Gözlem Kurulları hakkında; şeffaflık, hesap verebilirlik ve denetime açık yapılar oluşturulması yönünde Bakanlığınızca bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır?
10. Cezaevi idarelerinin, kanuni dayanağı olmayan gerekçelerle (örneğin "örgütten ayrılma beyanı", "kaçamak cevap verme") mahpusların özgürlüğünü engellemesi, Bakanlığınız tarafından "belirlilik", "hukuki güvenlik" ve "adalet ilkesi" bağlamında nasıl değerlendirilmektedir?
11. Bodrum S Tipi Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulunun görevini kötüye kullandığına, mahkeme kararlarını fiilen yok saydığına dair iddialar hakkında Bakanlığınız bir inceleme veya soruşturma başlatmış mıdır?
12. Cezaevlerinde siyasi mahpuslara yönelik farklı ve ayrımcı infaz uygulamalarına dair Bakanlığınızın genel tutumu nedir? Bu konuda eşitlik ilkesine uygun bir reform planı gündeminizde midir?